

**CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
INSTITUTUL NAȚIONAL AL MAGISTRATURII**

**Concurs de promovare în funcții de execuție a judecătorilor
13 martie 2022**

**PROCES VERBAL
de motivare a soluțiilor dispuse în privința contestațiilor la barem pentru disciplina
DREPT CIVIL
29 martie 2022**

Întocmit de Subcomisia de soluționare a contestațiilor – Drept civil cu privire la motivarea soluțiilor dispuse în privința contestațiilor la baremul de notare și evaluare, formulate de candidații menționați în Anexa atașată la prezentul, în temeiul art 14 alin 1 și alin 9 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor, referitoare la baremul stabilit la materia DREPT CIVIL.

Pentru concursul de promovare la Curtea de Apel au formulat contestații 12 candidați, cu privire la următoarele întrebări:

Proba teoretică:

06 G1 (3 G2, 3 G3, 3 G4), contestată de 4 candidați

08 G1 (12 G2, 7 G3, 2 G4), contestată de 5 candidați

12 G1 (1 G2, 13 G3, 9 G4), contestată de un candidat

16 G1 (7 G2, 10 G3, 13 G4), contestată de un candidat

17 G1 (4 G2, 11 G3, 5 G4), contestată de un candidat

19 G1 (9 G2, 19 G3, 15 G4), contestată de 2 candidați

Proba practică:

44 G1 (41 G2, 45 G3, 42 G4), contestată de 2 candidați

45 G1 (44 G2, 44 G3, 41 G4), contestată de un candidat

Pentru concursul de promovare la Tribunal au formulat contestații 2 candidați, cu privire la următoarele întrebări:

Proba teoretică:

07 G1 (3 G2, 10 G3, 3 G4), contestată de un candidat

Proba practică:

44 G1 (42 G2, 42 G3, 43 G4), contestată de 2 candidați

În soluționarea contestațiilor, Subcomisia de soluționare a contestațiilor a avut în vedere argumentele ce vor fi expuse în cele ce urmează, cu privire la fiecare dintre întrebările de concurs contestate.

1. Proba teoretică – Curte de Apel

a) Întrebarea 06 G1 (3 G2, 3 G3, 3 G4) contestată de 4 candidați Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta A de răspuns a întrebării - „, toate pretențiile părților sunt supuse unui termen de prescripție de 6 luni,, - este corectă, potrivit argumentelor ce vor fi expuse în continuare.

Varianta A de răspuns este corectă având în vedere că nesocotește dispoziția legală imperativă de la art 2515 alin 4 Cod civil. Pe de altă parte, este de notat faptul că termenul *ineficace*, indicat în întrebare, nu privește doar sancțiunea nulității absolute sau relative a actului juridic civil, ci și alte sancțiuni civile ce pot fi aplicabile acestuia. Cu alte cuvinte, termenul folosit are în vedere toate acele situații juridice în care, din diferite cauze, un act juridic (sau doar o clauză a acestuia) nu-și poate produce efectele – total sau parțial, definitiv sau temporar. Sunt privite drept *cauze de ineficacitate* a actului juridic civil nulitatea, rezoluțiunea, rezilierea, reducățiunea, revocarea sau caducitatea. Nulitatea este o cauză de ineficacitate generală, aplicabilă oricărui act juridic civil, atâta timp cât orice act juridic, pentru a fi valid, așadar efice, trebuie să îndeplinească anumite condiții de fond și de formă. Prin urmare, referirea unuia dintre candidați la norma de la art 2515 alin 6 Cod civil, potrivit căreia (6) *Orice convenție sau clauză contrară dispozițiilor prezentului articol este lovită de nulitate absolută* (art 2515 Cod civil reglementând regulile aplicabile prescripției extinctive) nu conduce la reținerea unui caracter eronat al variantei A de răspuns prin referire la termenul *ineficace*, folosit în textul întrebării. În condițiile în care acest termen, astfel cum s-a arătat, cuprinde inclusiv sancțiunea nulității actului juridic civil, nu sunt argumente pentru a se reține folosirea inadecvată a termenului *ineficace* în privința unei clauze lovite de nulitate absolută, inserată într-un contract de închiriere a locuinței pe durată determinată, și care stabilește că „toate pretențiile părților sunt supuse unui termen de prescripție de 6 luni,, clauza fiind așadar contrară normei de la art 2515 alin 4 Cod civil.

Nici argumentele unuia dintre candidați, privind lipsa unor informații suplimentare din enunțul întrebării, care să permită coroborarea variantei de răspuns A cu prevederile art 1825 alin 2 raportate la prevederile art 1824 alin 2 Cod civil, nu pot conduce la invalidarea variantei de răspuns corecte A, căci enunțul întrebării presupunea identificarea caracterului ineficace al unei clauze dintr-un contract de închiriere a locuinței pe durată determinată, atât din perspectiva condițiilor generale de validitate a convențiilor (cum este instituția prescripției), cât și a celor speciale, aplicabile contractului de închiriere a locuinței pe durată determinată (cum sunt cele privind denunțarea unilaterală, termenul de preaviz sau libertatea contractuală în privința unei clauze de încheiere a unei asigurări a locuinței).

Subcomisia mai notează că răspunsul de la litera B nu este corect întrucât, așa cum rezultă din art. 1825 alin. 2 Cod civil, locatorul este obligat ca, în cazul denunțării unilaterale, să respecte termenul de preaviz prevăzut de art. 1824 alin. 2 Cod civil numai în situația unei nevoi locative proprii. Or, din enunțul întrebării și al variantei B de răspuns lipsesc informații suplimentare din care să rezulte o denunțare unilaterală solicitată de locator în condițiile art. 1825 alin. 2 Cod civil. Prin urmare, varianta B de răspuns nu este corectă întrucât conduce la concluzia nelegală că în toate situațiile, într-un contract de închiriere a locuinței pe durată determinată, este ineficace o clauză potrivit căreia locatorul poate denunța unilateral contractul prin notificare, cu respectarea termenului de preaviz convenit de părți. De asemenea, contestația formulată de candidatul A1419

este neîntemeiată întrucât pornește de la premisa greșită că răspunsul corect, potrivit baremului, ar fi cel de la litera C, or potrivit baremului afișat, răspunsul corect, la întrebarea 3 G3, este cel de la litera A.

b) Întrebarea 08 G1 (12 G2, 7 G3, 2 G4) contestată de 5 candidați
Contestațiile au fost admise, iar întrebarea anulată, cu consecința acordării punctajului tuturor candidaților.

Subcomisia de soluționare a contestațiilor a apreciat că întrebarea contestată privește materia Accesiunii mobiliare, care nu a fost inclusă în tematica concursului la materia Drept civil. Astfel, tematica concursului, publicată și adusă la cunoștința candidaților, indică la materia drept civil, la pct. 7. Proprietatea privată – accesiunea (dispoziții generale; accesiunea imobiliară artificială). Astfel menționată această materie, rezultă că tematica a privit doar dispozițiile generale în materie de accesiune - Secțiunea 1 Dispoziții generale, art 567-568 Cod civil și Secțiunea a 3 a Accesiunea imobiliară artificială, art 577-597 Cod civil, fără a cuprinde și Secțiunea a 4 a Accesiunea mobilă, art 598-art 601 Cod civil. Potrivit art 13 pct 1 lit a) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor, subcomisia de elaborare a subiectelor are atribuția de a elabora subiectele pentru proba scrisă cu respectarea anumitor reguli, printre care și aceea ca subiectele să fie în concordanță cu tematica și bibliografia aprobate și publicate de Secția pentru judecători și de Institutul Național al Magistraturii.

c) Întrebarea 12 G1 (1 G2, 13 G3, 9 G4) contestată de un candidat
Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta B de răspuns a întrebării - „, poate fi retrasă dacă retragerea ajunge la destinatar anterior ori concomitent cu acceptare,, - este corectă, potrivit argumentelor ce vor fi expuse în continuare.

Astfel, varianta B de răspuns reprezintă reproducerea, adecvată enunțului întrebării, a art 1199 Cod civil – Retragerea ofertei sau a acceptării, articol potrivit căruia „*Oferta sau acceptarea poate fi retrasă dacă retragerea ajunge la destinatar anterior ori concomitent cu oferta sau, după caz, cu acceptarea,,*” Întrebarea contestată de candidat privea ipoteza retragerii acceptării ofertei, retragere ce este considerată de legiuitor ca fiind valabilă dacă retragerea ajunge la destinatar anterior sau concomitent cu acceptarea. Varianta A de răspuns, indicată de candidat ca fiind cea corectă, este în contradicție cu conținutul clar al normei de la art 1198 alin 1 Cod civil - Acceptarea tardivă, potrivit căreia „*Acceptarea tardivă produce efecte numai dacă autorul ofertei îl înștiințează de îndată pe acceptant despre încheierea contractului,,*” Or, varianta A de răspuns indică că acceptarea tardivă a ofertei duce la încheierea contractului, numai dacă acceptantul îl înștiințează de îndată pe ofertant despre încheierea contractului, însă, potrivit art 1198 alin 1 Cod civil, cel care trebuie să înștiințeze de îndată este autorul ofertei, iar nu acceptantul.

d) Întrebarea 16 G1 (7 G2, 10 G3, 13 G4) contestată de un candidat
Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta A de răspuns a întrebării - „, trebuie acceptate expres, în scris, de către cel căruia i se propun, pentru a produce efecte, însă numai în măsura în care acestea sunt și clauze standard,, - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

Varianta corectă de răspuns A reprezintă o reproducere parțială (fără exemplele folosite de legiuitor) a textului art 1203 Cod civil – Clauze neuzuale, articol potrivit căruia „*Clauzele standard care prevăd în folosul celui care le propune limitarea răspunderii, dreptul de a denunța*

unilateral contractul, de a suspenda executarea obligațiilor sau care prevăd în detrimentul celeilalte părți decăderea din drepturi ori din beneficiul termenului, limitarea dreptului de a opune excepții, restrângerea libertății de a contracta cu alte persoane, reînnoirea tacită a contractului, legea aplicabilă, clauze compromisorii sau prin care se derogă de la normele privitoare la competența instanțelor judecătorești nu produc efecte decât dacă sunt acceptate, în mod expres, în scris, de cealaltă parte,,. Din conținutul acestei norme legale rezultă că, pe de o parte, clauzele neuzuale sunt clauze standard, în sensul art 1202 alin 2 Cod civil, iar, pe de altă parte, pentru a produce efecte, acestea trebuie să fie acceptate, în mod expres și în scris, de cealaltă parte, respectiv de către partea căreia i se propun aceste clauze standard și neuzuale. Prin urmare, varianta B de răspuns, indicată de candidat ca fiind de asemenea corectă, nu este în concordanță cu textul legal aplicabil – art 1203 cod civil – nefiind indicate cerințele referitoare la: caracterul standard al clauzelor neuzuale, necesitatea acceptării în scris și acceptarea din partea părții căreia i se propun aceste clauze (nu acceptarea de către părți – cum indică varianta B de răspuns).

e) Întrebarea 17 G1 (4 G2, 11 G3, 5 G4) contestată de un candidat
Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta B de răspuns a întrebării - „, atât pentru argumentul că noțiunea de „opozabilitate,, utilizată de legiuitor în cadrul reglementării efectelor hotărârilor judecătorești pronunțate în folosul coproprietății este utilizată în accepțiunea stricto sensu, cât și pentru argumentul că interpretarea sistematică și istorico-teleologică a normelor juridice incidente sprijină concluzia caracterului special, derogatoriu al normei în cauză, hotărârea judecătorească potrivnică va putea fi ignorată de către coproprietarul terț și ca realitate juridică, respectiv ca fapt juridic în sens restrâns,, - este corectă, pentru argumente ce vor fi expuse în continuare.

Este de notat faptul că varianta corectă B de răspuns preia din considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție cuprinse în Decizia nr 18/17.02.2020 referitoare la pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: dacă prevederile art. 643 alin. (2) din Codul civil instituie o excepție de la opozabilitatea hotărârii judecătorești, reglementată de art. 435 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Considerentele instanței supreme, inserate în varianta corectă B de răspuns, se regăsesc la paragrafele 113, 114 și 116 din decizia menționată, Înalta Curte reținând astfel: „113. De altfel, în ambele norme - cea generală (regula) și cea specială (excepția) - legiuitorul folosește noțiunea de opozabilitate în accepțiunea stricto sensu. 114. De asemenea, interpretarea sistematică și istorico-teleologică a normelor juridice, detaliată la paragrafele 103-106 din prezenta decizie, sprijină concluzia caracterului special, derogatoriu, al dispozițiilor art. 643 alin. (2) teza a doua din Codul civil. 116. În concluzie, norma cu caracter special din Codul civil - art. 643 alin. (2) teza a doua - instituie o excepție sau o derogare de la norma cu caracter general din Codul de procedură civilă - art. 435 alin. (2), astfel că hotărârea judecătorească potrivnică va putea fi ignorată de către coproprietarul terț și ca realitate juridică, respectiv ca fapt juridic în sens restrâns,,.

Varianta A de răspuns, considerată ca fiind de asemenea corectă de către candidatul ce a contestat această întrebare, nu ține cont de faptul că instanța supremă a dezlegat chestiunea de drept la care face referire întrebarea, prin pronunțarea Deciziei nr 18/17.02.2020 publicată în Monitorul Oficial al României nr 191/10.03.2020, Înalta Curte reținând în prealabil că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute de art. 519 Cod procedură civilă, între care dificultatea chestiunii de drept supuse dezlegării și noutatea acesteia (iar nu omogenitatea practicii judiciare naționale, cum se indică în mod greșit în varianta A de răspuns). Astfel, instanța supremă a statuat după cum urmează:

„78. Reluând, în lumina acestor considerații, analiza caracterului veritabil al chestiunii de drept supuse dezlegării, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că titularul sesizării solicită interpretarea unor dispoziții legale care

prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția mecanismului de unificare activat. 79. Este de observat faptul că, în urma consultării instanțelor, au fost transmise, cvasiunanim, doar opinii teoretice care evidențiază mai multe variante posibile de interpretare, între care unele cu argumente ce susțin teze antinomice. Altfel spus, înțelegerea noii soluții legislative consacrate de Codul civil s-a dovedit a fi oarecum anevoioasă, cu potențial de a da naștere unor interpretări diverse și chiar contradictorii în jurisprudență. (...). 81. Cu referire la ultimele două condiții de admisibilitate, respectiv ca problema de drept identificată să prezinte caracter de nouitate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, acestea sunt îndeplinite. 82. Cerința noutății trebuie să se circumscrie scopului instituției hotărârii prealabile, acela de a răspunde necesității preîntâmpinării jurisprudenței neunitare, iar în sesizarea de față examenul jurisprudențial efectuat nu relevă cristalizarea unei practici judiciare, fiind de subliniat și faptul că întrebarea prealabilă vizează o reglementare nou-introdusă în materia coproprietății, ce nu și-a clarificat încă înțelesul în practica judiciară dezvoltată pe marginea noilor instituții juridice.

f) Întrebarea 19 G1 (9 G2, 19 G3, 15 G4) contestată de 2 candidați
Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta A de răspuns a întrebării - „, în cazul în care a fost stabilită o legătură de familie, statul trebuie, în principiu, să acționeze într-o manieră calculată, pentru a permite menținerea legăturii în cauză, astfel încât, în cazul în care se dovedește ulterior că hotărârea de adopție s-a întemeiat pe probe frauduloase sau greșite, interesul copilului trebuie să rămână cel mai important factor de luat în calcul pentru determinarea unei metode de remediere,, - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, este de notat faptul că varianta corectă de răspuns A redă, în parte, considerentele Curții Europene a Drepturilor Omului din Hotărârea Zaiet împotriva României din 24.03.2015, considerente cuprinse în paragrafele 46 și 49 ale hotărârii. Astfel, CEDO a reținut: „, 46. În continuare, Curtea observă că, în cazul în care a fost stabilită existența unei legături de familie, statul trebuie, în principiu, să acționeze într-o manieră calculată, pentru a permite menținerea legăturii în cauză. Dezmembrarea unei familii este o ingerință foarte serioasă. O astfel de măsură trebuie să fie susținută de considerente suficient de solide și importante, nu numai în interesul copilului [a se vedea Scozzari și Giunta împotriva Italiei (MC), nr. 39221/98 și 41963/98, pct. 148, CEDO 2000-VIII), dar și în ceea ce privește securitatea juridică. 49. În cazul în care se dovedește ulterior că hotărârea de adopție s-a întemeiat pe probe frauduloase sau greșite, interesul copilului trebuie să rămână cel mai important factor de luat în considerare la stabilirea unei metode de remediere a oricărui prejudiciu cauzat părintelui adoptiv, ca urmare a hotărârii nelegale,,.

În al doilea rând, trebuie subliniat faptul că întrebarea de concurs contestată pornește de la premisa identificării unor considerente reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa. Or, din această ultimă perspectivă, varianta B de răspuns, considerată ca fiind corectă de către candidații care au contestat această întrebare, nu conține astfel de considerente proprii ale CEDO. Candidații au făcut trimitere la cauzele Cumpănă și Mazăre contra României – par. 93 și Aurelian Oprea contra României – par.58-74. Lecturând aceste hotărâri, subcomisia de soluționare a contestațiilor nu a găsit ca fiind corectă și varianta B de răspuns, căci CEDO nu a reținut în jurisprudența sa că presa este îndreptățită să comunice informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte pe care le apreciază ea însăși ca fiind de interes general.

În Hotărârea din cauza Cumpănă și Mazăre contra României, la par. 93, CEDO a reținut „,93. Pentru a se pronunța în cauză, Curtea trebuie să țină cont de un element important: rolul

indispensabil de "câine de pază" care revine presei într-o societate democratică (Goodwin împotriva Marii Britanii, Hotărârea din 27 mai 1996, Culegere de decizii 1996-II, pag. 500, paragraful 39, și Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei [GC], Cererea nr. 21.980/93, paragraful 59, CEDO 1999-III). Presa nu trebuie să depășească anumite limite, ținând în special de protecția reputației și drepturilor celorlalți. Totuși îi revine sarcina de a comunica, pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale, informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general (a se vedea, printre multe altele, De Haes și Gijssels împotriva Belgiei, Hotărârea din 24 februarie 1997, Culegere 1997-I, pag. 233-234, paragraful 37; Thoma împotriva Luxemburgului, Cererea nr. 38.432/97, paragraful 45, CEDO 2001-III, și Colombani și alții împotriva Franței, Cererea nr. 51.279/99, paragraful 55, CEDO 2002-V). Este de subliniat, așadar, că prin considerentele din acest paragraf, CEDO nu a reținut că presa însăși este cea care face aprecieri asupra caracterului de interes general a unor subiecte, fără ca aceste aprecieri să mai poată face obiectul unei examinări ulterioare. Varianta de răspuns B este incompletă pentru a putea fi reținută ca fiind adevărată, căci induce ideea că aprecierea presei asupra caracterului de interes general al unor subiecte nu ar mai putea fi dezbătută ulterior și eventual, invalidată. Or, dimpotrivă, CEDO a statuat, în jurisprudența sa, atât pe tărâmul garantării libertății de exprimare, cât și pe cel al dreptului la respectarea vieții private, că, în analiza unei ingerințe, revine și instanțelor naționale sarcina examinării caracterului *necesar într-o societate democratică* al ingerinței reclamate, iar condiția *necesității într-o societate democratică* presupune determinarea împrejurării dacă ingerința incriminată corespundea unei *nevoi sociale imperioase*. Cu alte cuvinte, din perspectiva acestor elemente, aprecierea presei asupra caracterului de interes general al unor subiecte pe care alege să le prezinte publicului poate face obiectul unei examinări ulterioare din partea instanțelor, putând fi contrazisă, în funcție de particularitățile cazului. Aceste argumente ale subcomisiei sunt susținute și de considerentele CEDO din paragrafele 87-95 ale Hotărârii din cauza Cumpănă și Mazăre contra României.

De asemenea, subcomisia de soluționare a contestațiilor a apreciat că paragrafele 58-74 din Hotărârea CEDO din cauza Aurelian Oprea contra României nu pot susține ca fiind corectă varianta de răspuns B, concluzia generală a considerentelor Curții EDO cuprinse în aceste paragrafe fiind în sensul celor anterior expuse în privința Hotărârii Cumpănă și Mazăre contra României.

2. Proba practică – Curte de Apel

a) Întrebarea 44 G1 (41 G2, 45 G3, 42 G4) contestată de 2 candidați Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta B de răspuns a întrebării - „, va respinge apelul, ca nefondat,, - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

Pe de o parte, subcomisia notează faptul că întrebarea contestată de la proba practică privește valorificarea unui atribut esențial al dreptului de proprietate, respectiv atributul folosinței, despăgubirile solicitate de reclamant cu titlu de contravaloare a lipsei de folosință fiind, așadar, aferente încălcării unui drept de proprietate imobiliară, încălcare ce poate îmbrăca forma unei fapte ilicite. Fapta ilicită imputată părâtului Municipiul București prin Primar General a fost neîntocmirea, până la data sesizării instanței, a protocolului de predare-preluare al imobilului, în privința căruia reclamantul este beneficiarul Dispoziției nr. 999/2006 de restituire în natură. Temeiul de drept al acțiunii se regăsește, prin urmare, în materia răspunderii civile delictuale, răspunderea pentru fapta proprie – art 1349 Cod civil corob cu art 1357 și urm Cod civil.

Pe de altă parte, potrivit art 25 alin 4 din legea nr 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, (4) *Decizia sau, după caz, dispoziția de aprobare a restituirii în natură a imobilului face dovada proprietății*

persoanei îndreptățite asupra acestuia, are forța probantă a unui înscris autentic și constituie titlu executoriu pentru punerea în posesie, după îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară. Această normă citată reprezintă argumentul legal pe baza căruia, de vreme ce s-a produs dovada emiterii și deținerii dispoziției de restituire în natură a imobilului, pentru beneficiarul acesteia se reține calitate de proprietar și, drept urmare, îndreptățirea acestuia de a se bucura de toate atributele dreptului său de proprietate, posesia, folosința și dispoziția.

Argumentele prezentate de candidații care au contestat această întrebare nu au fost găsite întemeiate, pentru a considera varianta de răspuns C ca fiind cea corectă. Astfel, subcomisia notează că buna credință se prezumă, potrivit art 14 alin 2 Cod civil, or întrebarea contestată nu oferă date suplimentare pe baza cărora să poată fi apreciată și reținută vreo culpă a reclamantului. Împrejurarea că acesta locuiește în străinătate nu este aptă, prin ea însăși, să conducă la concluzia unei culpe a acestuia în ceea ce privește semnarea protocolului de predare-preluare. Totodată, aceeași împrejurare, a locuirii în străinătate, nu determină concluzia neîndeplinirii cerinței prejudiciului, astfel cum a susținut apelantul pârât Municipiul București prin Primar General prin cererea sa de apel. Atributul esențial al folosinței poate fi exercitat atât personal, cât și prin alte persoane, astfel că nu prezintă relevanță juridică, în privința dreptului de a obține contravaloarea lipsei de folosință, aspectul locuirii reclamantului în străinătate, concluzia expusă susținând, așadar, varianta de răspuns B, ca fiind cea corectă. De asemenea, răspunzând susținerilor candidaților care au contestat această întrebare, subcomisia notează, deopotrivă, că nu a fost identificată vreo dispoziție legală care să impună reclamantului proprietar, beneficiar al unei dispoziții de restituire în natură a imobilului, obligația demarării unor proceduri administrative pentru semnarea protocolului de predare-preluare, dimpotrivă reclamantul fiind creditorul obligației de predare a imobilului de către unitatea deținătoare.

Nici argumentele candidaților care au făcut trimitere la posibilitatea reclamantului de a recurge la concursul executorului judecătoresc pentru încheierea protocolului de predare-preluare, apărare formulată de către apelantul pârât Municipiul București prin Primar General, pentru a se dispune admiterea apelului său cu consecința respingerii cererii de chemare în judecată, nu pot susține ca fiind corectă varianta de răspuns C. Astfel, subcomisia reține că potrivit art 25 alin 5 din legea nr 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, *(5) Proprietarii cărora, prin procedurile administrative prevăzute de prezenta lege, le-au fost restituite în natură imobilele solicitate vor încheia cu deținătorii actuali ai acestora un protocol de predare-preluare, în mod obligatoriu, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a deciziei/dispoziției de restituire, termen după care, dacă protocolul nu a fost semnat, se va încheia în prezenta executorului judecătoresc un proces-verbal de constatare unilaterală a preluării imobilului.*

Din conținutul acestei norme legale rezultă diferențierea pe care legiuitorul a făcut-o cu privire la actele juridice pe care proprietarii, beneficiari ai unei dispoziții de restituire în natură, le vor încheia cu deținătorii actuali ai imobilelor: astfel, în ipoteza unei conduite conforme cu dispoziția de restituire, pe cale amiabilă, se va proceda la încheierea, în termenul de 30 de zile indicat de norma legală, a unui protocol de predare- preluare; însă, în cazul în care, din varii motive, în termenul de 30 de zile, deținătorul actual al imobilului nu-și dă concursul la încheierea protocolului de predare-preluare, proprietarul va putea recurge la intervenția executorului judecătoresc, procedându-se la încheierea unui proces verbal de constatare unilaterală a preluării imobilului. Prin urmare, apelul proprietarului la concursul executorului judecătoresc are ca finalitate, potrivit normei legale citate, încheierea unui proces verbal de constatare unilaterală a preluării imobilului, iar nu a protocolului de predare-preluare, astfel cum apelantul pârât Municipiul București prin Primar a invocat prin cererea de apel. Distincția operată de legiuitor este clară, tocmai pentru a sublinia situațiile diferite care pot să apară, stabilind actul juridic care se va încheia, în funcție de conduita unității deținătoare, debitoare a obligației de predare a imobilului, în privința căruia s-a emis dispoziția de restituire în natură.

b) Întrebarea 45 G1 (44 G2, 44 G3, 41 G4) contestată de un candidat
Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Varianta C de răspuns a întrebării - „ instanța o va admite, reținând că termenul special de prescripție de un an s-a împlinit anterior formulării cererii„ - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, subcomisia notează că întrebarea de concurs contestată pune problema identificării și aplicării, la ipoteza întrebării, a dispozițiilor legale din materia prescripției extinctive, cu referire particulară la termenul special de prescripție de 1 an prevăzut de art 2521 al 1 Cod civil, dar și la cazurile de întrerupere a prescripției, respectiv la cazul recunoașterii dreptului a cărui acțiune se prescrie, reglementat de dispozițiile art 2537 pct 1 corob cu art 2538 alin 1 Cod civil. Astfel, potrivit art 2521 alin 1 Cod civil, *Se prescrie prin împlinirea unui termen de 1 an și dreptul la acțiune privitor la restituirea sumelor încasate din vânzarea biletelor pentru un spectacol care nu a mai avut loc.* Potrivit art 2537 pct 1 Cod civil, *Prescripția se întrerupe: 1. Printr-un act voluntar de executare sau prin recunoașterea, în orice mod, a dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută în folosul căruia curge prescripția,* iar art 2538 alin 1 Cod civil stabilește că *Recunoașterea se poate face unilateral sau convențional și poate fi expresă sau tacită.*

În al doilea rând, varianta corectă de răspuns C reprezintă interpretarea coroborată și aplicarea la ipoteza întrebării de concurs a dispozițiilor legale mai sus redate. Astfel, din date întrebării de concurs rezultă că reclamantul a aflat despre împrejurarea neținerii spectacolului chiar la data și ora de începere a acestuia, respectiv 01.04.2018. Potrivit art 2523 Cod civil, termenul special de prescripție de 1 an a început să curgă la această dată de 01.04.2018, împlinindu-se la data de 01.04.2019. Articolul de presă din data de 01.07.2018, potrivit căruia pârâtul promitea că va restitui toate sumele încasate pentru bilete, integral, are valoarea unei recunoașteri a dreptului la restituirea contravalorii biletului pentru spectacolul care nu s-a mai ținut, în sensul art 2537 pct 1 Cod civil, fiind în prezența unei recunoașteri unilaterale și exprese, în sensul art 2538 alin 1 Cod civil. Recunoașterea dreptului a condus la întreruperea termenului special de prescripție de 1 an, care începuse să curgă la data de 01.04.2018. În acord cu dispozițiile art 2541 alin 1-3 Cod civil, de la data de 01.07.2018 a început să curgă un nou termen de prescripție, cu aceeași durată de 1 an, care s-a împlinit la data de 01.07.2019. În condițiile în care instanța de judecată a fost sesizată la data de 01.09.2019, varianta C de răspuns este cea corectă, termenul special de prescripție de 1 an fiind împlinit anterior formulării cererii de chemare în judecată.

Sușinerile candidatului care a contestat această întrebare, în sensul că varianta A de răspuns era cea corectă, cu trimitere la dispozițiile art 2521 alin 1 și art 2537 alin 1 Cod civil, nu țin cont de dispozițiile legale referitoare la efectele întreruperii termenului de prescripție prin recunoașterea dreptului, prevăzute de art 2541 alin 3 Cod civil, astfel cum anterior subcomisia de contestații a expus. Varianta A de răspuns nu poate fi cea corectă în condițiile în care declarația de presă/articolul de presă conținând declarațiile pârâtului, deși poate fi apreciat ca reprezentând și o renunțarea la prescripție, iar nu doar o recunoaștere a dreptului a cărui acțiune se prescrie, cu toate acestea se impunea a fi remarcat faptul că, potrivit art 2508 Cod civil, renunțarea la prescripție poate fi expresă sau tacită, iar nu *expresă și perpetuă*, astfel cum indica varianta A de răspuns. De altfel, dispozițiile art 2510 alin 1 Cod civil stipulează clar că, *După renunțare începe să curgă o nouă prescripție de același fel.* Așadar, rezultă concluzia potrivit căreia renunțarea la prescripție nu este una perpetuă, în viziunea legiuitorului, dimpotrivă, după renunțare începând să curgă o nouă prescripție de același fel. În consecință, chiar în prezența unei renunțări exprese la prescripție, făcută la data articolului de presă – 01.07.2018 (pârâtul declarând, potrivit datelor din întrebarea de concurs, că nu va invoca vreo împrejurare care să o exonereze de la plată), de la această dată a început să curgă o nouă prescripție, cu aceeași durată de 1 an, care s-a împlinit la data de 01.07.2019, așadar anterior sesizării instanței de judecată.

3. Proba teoretică – Tribunal

a) Întrebarea 07 G1 (3 G2, 10 G3, 3 G4) contestată de un candidat

Contestația a fost admisă, întrebarea anulată, cu consecința acordării punctajului tuturor candidaților.

Subcomisia de soluționare a contestațiilor a apreciat că niciuna dintre variantele de răspuns ale întrebării contestate nu este corectă. Astfel, întrebarea de concurs pune problema calculului unui termen contractual de 15 zile care a început să curgă la data de 1 ale lunii. Incidente sunt prevederile art 2553 alin 1 și 2 Cod civil (întrebarea nu conține date care să determine și observarea alin 3 al art 2553) – Termenul stabilit pe zile, prevederi potrivit cărora *(1) Când termenul se stabilește pe zile, nu se ia în calcul prima și ultima zi a termenului. (2) Termenul se va împlini la ora 24,00 a ultimei zile.* Față de conținutul acestei norme legale, variantele B și C de răspuns nu pot fi apreciate ca fiind corecte, căci varianta B face trimitere la modul de calcul pe zile pline, or norma legală are în vedere calculul pe sistemul zilelor libere, iar varianta C menționează că se va include în calcul ultima zi a termenului, ceea ce contravine dispoziției clare și exprese a alin 1 al art 2553 Cod civil. Varianta A de răspuns a fost apreciată de subcomisia de contestații că are o formulare ambiguă, neclară și care poate conduce la concluzia că un termen contractual de 15 zile care a început să curgă la data de 1 ale luni se împlinește după data de 17 a lunii respective, ceea ce este eronat. Termenul vizat de întrebarea de concurs se împlinește în data de 17 a lunii respective, la ora 24, așadar nu *ulterior* datei de 17 a lunii respective. Ultima zi a termenului în discuție este, prin urmare, data de 17 a lunii respective, termenul împlinindu-se la ora 24 a datei de 17 a lunii. Utilizarea termenului adverbial *ulterior* poate acredita ideea că termenul în discuție se împlinește în data de 18 a lunii respective, aceasta fiind data ulterioară celei de 17 a lunii, ceea ce nu este în acord cu dispozițiile legale mai sus redate. Subcomisia de contestații mai notează că întrebarea de concurs nu oferă informații suplimentare legate de existența unei zile nelucrătoare care ar intra în calculul termenului și care ar fi determinat aplicarea art 2554 cod civil, cu consecința prorogării împlinirii termenului în discuție pentru prima zi lucrătoare care îi urmează (așadar, ulterior datei de 17) și care ar fi putut fi data de 18 sau chiar 19 a lunii respective, în funcție de motivul pentru care ziua este considerată nelucrătoare – sărbătoare legală, zi nelucrătoare de la sfârșitul săptămânii.

4. Proba practică – Tribunal

a) Întrebarea 44 G1 (42 G2, 42 G3, 43 G4) contestată de 2 candidați

Contestațiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Varianta C de răspuns a întrebării - „, va respinge acțiunea reclamantului,, - este corectă, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

În primul rând, subcomisia notează că întrebarea practică de concurs privește materia garanției vânzătorului pentru viciile ascunse ale bunului vândut, obligația de garanție a vânzătorului fiind prevăzută de art 1672 pct 3 Cod civil, iar condițiile și efectele garanției fiind prevăzute de dispozițiile art 1707-art 1715 Cod civil.

În al doilea rând, subcomisia punctează elementele esențiale ale întrebării practice care trebuiau observate pentru a conduce la reținerea variantei corecte de răspuns C: astfel, instanța de judecată a fost investită cu o acțiune în rezoluțiune de către reclamantul cumpărător al autoturismului, reclamantul solicitând, așadar, pronunțarea rezoluțiunii contractului de vânzare cumpărare și obligarea părâtului vânzător la restituirea sumei de 50.000 euro, în lei la cursul de

schimb BNR din ziua plății, încasată cu titlu de preț parțial; în motivarea acțiunii, reclamantul arătase că a constatat viciul ascuns la data de 22.12.2019, după livrarea autoturismului care avusese loc la data de 15.10.2019; reclamantul cumpărător l-a notificat pe pârâtul vânzător despre viciul ascuns la data de 24.05.2021, așadar la aproape un an și jumătate de la constatarea viciului ascuns; pârâtul vânzător, prin întâmpinare, a invocat, cu titlu de apărare, pe lângă alte apărări, și faptul că reclamantul cumpărător nu a anunțat imediat existența viciului.

În continuare, subcomisia notează aplicabilitatea, la întrebarea de concurs, a prevederilor art 1709 alin 1 Cod civil, potrivit cărora *Cumpărătorul care a descoperit viciile ascunse ale lucrului este obligat să le aducă la cunoștința vânzătorului într-un termen rezonabil, stabilit potrivit cu împrejurările, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a cere măsura prevăzută la art 1710 alin 1 lit d).* Din datele întrebării de concurs rezultă că reclamantul vânzător nu a respectat termenul rezonabil pentru a aduce la cunoștința pârâtului vânzător viciul ascuns constatat, notificarea acestuia din urmă intervenind la aproape un an și jumătate de la constatarea viciului. Or, un interval de timp de un an și jumătate nu poate fi apreciat ca reprezentând un termen rezonabil, în accepțiunea normei legale citate, din datele întrebării nerezultând alte împrejurări speciale ale situației reclamantului vânzător care să conducă la aprecierea respectării de către acesta a termenului rezonabil de încunoștințare a vânzătorului despre viciul ascuns constatat. În prezența nerespectării termenului rezonabil, fixat de prevederea art 1709 alin 1 Cod civil, intervine sancțiunea specifică nerespectării unui termen imperativ, respectiv sancțiunea decăderii, norma legală indicată prevăzând expres sancțiunea decăderii din dreptul de a mai solicita rezoluțiunea contractului – măsură prevăzută de art 1710 alin 1 lit d) Cod civil. Acest raționament logico-juridic, expus până aici, susține varianta de răspuns C ca fiind cea corectă, respectiv soluția procesuală de respingere a acțiunii reclamantului cumpărător și exclude, totodată, varianta B de răspuns care indica soluția admiterii acțiunii reclamantului, cu consecința dispunerii rezoluțiunii și obligării pârâtului la plata sumei de bani pretinsă.

Varianta A de răspuns, în sensul admiterii în parte a acțiunii și obligării pârâtului la înlăturarea viciilor cauzate, propusă de candidații care au contestat varianta C de răspuns a acestei întrebări de concurs, nu poate fi reținută ca fiind corectă, după cum se va expune în continuare.

Candidații care au contestat răspunsul la această întrebare, propunând ca fiind corectă varianta A de răspuns, au susținut aplicabilitatea dispozițiilor art 1710 alin 1 și alin 2 Cod civil, în raport de celelalte aspecte de fapt furnizate de întrebarea de concurs. Au avut în vedere candidații poziția procesuală a pârâtului vânzător, exprimată în cuprinsul întâmpinării, în special disponibilitatea acestuia de a aduce reclamantului piesele de schimb necesare reparației autoturismului, candidații susținând, astfel, că devin incidente dispozițiile art 1710 alin 2 Cod civil, chiar în lipsa formulării unei cereri reconvenționale, act de procedură care nici nu era necesar a fi formulat pentru ca pârâtul să obțină salvagardarea contractului, astfel cum s-a precizat și în doctrina de specialitate la care candidații au făcut trimitere.

Subcomisia reține conținutul art 1710 Cod civil – Efectele garanției: *(1) În temeiul obligației vânzătorului de garanție contra viciilor, cumpărătorul poate obține, după caz: a) înlăturarea viciilor de către vânzător sau pe cheltuiala acestuia; b) înlocuirea bunului vândut cu un bun de același fel, însă lipsit de vicii; c) reducerea corespunzătoare a prețului; d) rezoluțiunea vânzării. (2) La cererea vânzătorului, instanța, ținând seama de gravitatea viciilor și de scopul pentru care contractul a fost încheiat, precum și de alte împrejurări, poate dispune o altă măsură prevăzută la alin. (1) decât cea solicitată de cumpărător.*

Subcomisia de soluționare a contestațiilor notează faptul că întrebarea de concurs nu a pus problema formulării unei cereri reconvenționale din partea pârâtului, pentru obținerea de către acesta a unei măsuri mai puțin energice decât cea a rezoluțiunii, cu scopul, așadar, de a salvarda contractul, fiind acceptată teza că un astfel de act de procedură nu este necesar pentru ca instanța să poată dispune una dintre măsurile prevăzute de art 1710 alin 1 lit a)-c) Cod civil. Totodată, nu se contestă nici concluzia potrivit căreia dispozițiile art 1710 alin 2 Cod civil reprezintă un caz de

reglementare expresă a unei excepții de la principiul disponibilității ce guvernează procesul civil, norma legală în discuție permițând instanței de judecată să pronunțe/să dispună o altă măsură decât cea solicitată de reclamant prin cererea introductivă de instanță, pentru salvagardarea contractului de la măsura cea mai energică, a rezoluțiunii judiciare. Prin urmare, din această perspectivă, apărarea reclamantului, inserată în răspunsul său la întâmpinare, potrivit căreia dispunerea unei alte măsuri decât cea solicitată de el prin cererea principală ar încălca principiul disponibilității, este înlăturată de prevederea expresă din alin 2 al art 1710 Cod civil, care permite instanței atenuarea principiului disponibilității în acest caz.

Subcomisia apreciază însă că dispozițiile art 1710 alin 2 Cod civil nu erau aplicabile ipotezei din întrebarea de concurs, instanța de judecată fiind sesizată cu o acțiune în rezoluțiunea vânzării, în privința căreia reclamantul cumpărător era decăzut din dreptul de a o mai pretinde și obține pe cale judiciară. Cu alte cuvinte, notează subcomisia, dispozițiile art 1710 alin 2 Cod civil nu reprezintă pentru reclamantul cumpărător nediligent, care nu a respectat termenul rezonabil fixat de prevederile art 1709 Cod civil, șansa de a obține din partea instanței, investită cu o acțiune în rezoluțiune, una dintre măsurile prevăzute de art 1710 alin 1 lit a)-c) Cod civil, prin recurgerea la prevederea de excepție din alin 2 al art 1710 Cod civil, în raport de poziția procesuală a pârâtului vânzător. Aceste din urmă dispoziții – art 1710 alin 2 Cod civil – sunt la îndemâna instanței, investită cu o acțiune în rezoluțiune, pentru a aplica, la cererea pârâtului vânzător și chiar împotriva voinței reclamantului cumpărător (peste solicitarea acestuia de a se dispune rezoluțiunea contractului de vânzare) una dintre celelalte măsuri, mai puțin energice decât rezoluțiunea, prevăzute de art 1710 alin 1 lit a)-c), tocmai pentru a salvarda contractul de la sancțiunea rezoluțiunii, care, așadar, ar fi putut fi aplicată/dispusă, însă instanța alege și dispune salvgardarea contractului și obligarea pârâtului vânzător la una dintre măsurile indicate de art 1710 alin 1 lit a)-c) Cod civil. Or, acest lucru înseamnă că reclamantul însuși a fost diligent, a respectat termenul rezonabil de încunoaștințare a vânzătorului despre viciul ascuns constatat, a apelat la concursul instanței pentru a obține rezoluțiunea vânzării, dar, instanța, apreciind în funcție și de restul aspectelor de fapt ale cauzei (gravitatea viciilor, scopul pentru care contractul a fost încheiat, alte împrejurări – indicate chiar de textul art 1710 alin 2 Cod civil), are posibilitatea de a înlocui, practic, sancțiunea rezoluțiunii pretinsă de reclamantul cumpărător (sancțiune pe care așadar ar putea să o dispună/să o aplice, nefiind incidentă sancțiunea decăderii prevăzute de art 1709 Cod civil), cu una dintre măsurile indicate de art 1710 alin 1 lit a)-c) Cod civil. Însă, aceste reguli de aplicare a dispozițiilor art 1710 Cod civil referitoare la efectele garanției, desprinse din conținutul normei legale indicate și din mecanismul juridic de funcționare și activare a garanției datorate de vânzător pentru viciile ascunse ale lucrului vândut nu se regăseau în ipoteza întrebării de concurs, care a pornit de la premisa unei acțiuni în rezoluțiune în privința căreia reclamantul cumpărător era decăzut din dreptul de a o obține pe cale judiciară.

Comisia de contestații,

..... -

..... -

..... -

